

УТВЪРЖДАВАМ:

Д-Р ДОНЧО БАКСАНОВ

Областен управител

Стратегия на област Пазарджик за интегриране на ромите (2012-2020 г.)

Пазарджик, м. декември 2012 г.

Съдържание:

I.Въведение	стр.3
II.Актуално състояние на ромската общност	стр.4
III.Визия	стр.12
IV.Стратегическа цел	стр.12
V.Водещи принципи и хоризонтални аспекти при изпълненито	стр.12
1.Принципи	стр.12
2.Хоризонтални аспекти	стр.13
3.Цели на областното планиране	стр.13
VI.Приоритети: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии	
1.Приоритет „Образование“	стр.14
2.Приоритет „Здравеопазване“	стр.22
3.Приоритет „Жилищни условия“	стр.27
4.Приоритет „Заетост“ и социално включване	стр.32
5.Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация“	стр.39
6.Приоритет „Култура и медии“	стр.41
VII.Институционална рамка и структури	стр.45
VIII.Заклучение	стр.46

I. Въведение

Настоящата Стратегия на област Пазарджик за интегриране на ромите (2012-2020 г.), наричана Стратегията, е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво.

Стратегията е разработена и утвърдена в контекст на националните стратегически документи, главно на **Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020)**, одобрена с Решение на Министерския съвет № 1/05.01.2012 г., приета и с Решение от 41-вото Народно събрание, на 01.03.2012 г., подпечатано с официалния печат на Народното събрание и обнародвана ДВ, бр. 21/13.03.2012 г., както и на Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства, 2005 - 2015 г. и Национална програма за подобряване на жилищните условия на ромите в Република България за периода 2005 - 2015 г.

Стратегията кореспондира с разработените стратегически документи на областно ниво, представляващи Стратегия за развитие на област Пазарджик 2011 – 2013 г., Стратегия за развитие на социалните услуги 2011-2015 г., Регионална здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства от област Пазарджик 2011 – 2020 г. и Регионален план за изпълнение на Стратегията за образователна интеграция на децата от етническите малцинства – област Пазарджик 2012 – 2015 г.

Стратегията е в съответствие със заложените цели, задачи и дейности на областно ниво, произтичащи от Националната стратегия и залегнали в Плана за действие и изпълнение на Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и „Десетилетие на ромското включване 2005 – 2015 г.“

Следвайки рамката на Националната стратегия, която е в съответствие с тази на Европейския съюз (ЕС) за национални ромски стратегии, настоящият документ използва **името роми като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.**

Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Стратегията е разработена в резултат на сътрудничеството между Областен управител, като едноличен орган на изпълнителната власт в областта, който

осъществява държавното управление по места и осигурява съответствие между националните и местните интереси при провеждане на регионалната политика, органите на изпълнителната власт и на техните администрации на територията на областта, местната власт, юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които създават условия и съдействат за реализиране на програми и проекти с директно и индиректно въздействие върху ромите, и представители на ромската общност.

Настоящият документ се приема за период до 2020 г. включително. Оперативното изпълнение на Стратегията се осъществява чрез **Планове за действие на общините за изпълнение Стратегията**, изпълнявани в два периода. Първият период, 2012 - 2014 г., завършва с изпълнението на Националния план за действие по международната инициатива "Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015 г.", актуализиран през 2011 г., като с оглед неговото приключване (2 февруари 2015 г.) е предвиден цялостен анализ на изпълнението за периода.

Вторият период, 2014 - 2020 г., обхваща следващия програмен период на Европейския съюз по Оперативните програми за България с оглед финансовата подкрепа и чрез инструментите на ЕС. С цел осигуряването на ефективност и устойчивост на мерките се предвижда междинен преглед/актуализация на ПД през 2017 г.

След 2020 г. Стратегията ще може да бъде продължена, допълнена или изменена в зависимост от постигнатите резултати, съществуващите политически, социални и икономически реалности и нови предизвикателства.

II. Актуално състояние на ромската общност

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите са третата по големина етническа група в Република България. Като роми са се самоопределили 325 343 души, или 4,9 % от българските граждани.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като "роми" или "цигани", да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Населението в област Пазарджик, по данни от Преброяването на населението и жилищния фонд в Република България 2011 г. в област Пазарджик е **275 548** души, от които 246 002 са отговорили на доброволния въпрос за самоопределение по етническа група.

Самоопределяне по етнос в област Пазарджик

Най-многобройната етническа общност в област Пазарджик е българската. Към нея са се самоопределили 206 110, или 83.8% от лицата, отговорили на доброволния въпрос.

Ромската етническа група е втората по численост в област Пазарджик. Към 01.02.2011 г. **20 350 души**, или **8.3%** от всички лица, доброволно декларирали етническата си принадлежност са се самоопределили като част от нея.

Турският етнос е третият по численост в областта. Към началото на м. февруари 2011г. той наброява 14 062 души с относителен дял от 5.7%.

Към други етнически групи са се самоопределили 2 123 души, или 0.9%.

Лицата, които не се самоопределят, са 3 357, или 1.4% от отговорилите.

На доброволния въпрос за етническа принадлежност не са отговорили 29 546 лица, или 10.7% от населението в областта.

Самоопределяне по етнос в общините на област Пазарджик

Във всички общини на област Пазарджик населението от **българската етническа общност** е преобладаващо. Най-висок е относителният му дял в общините Панагюрище (97.6%) и Белово (95.1%), а най-нисък в община Батак (55.9%).

Най-висок е дялът на лицата от ромската етническа група в общините **Ракитово (21.8%), Лесичово (16.0%) и Септември (11.3%)**. С най-нисък дял е община Панагюрище – 1.0%.

Значително по-висок от показателя за областта е относителният дял на лицата, самоопределили се към **турската етническа група** в община Батак – 40.1%.

Относителният дял на лицата, отговорили на доброволния въпрос за самоопределение по етнос, варира от 72.2% в община Ракитово до 97.8% в община Белово.

Население по етническа група и възраст в област Пазарджик

Като представители на най-многобройната етническа общност в област Пазарджик – **българската**, са се самоопределили 206 110 души. Най-голям е техният брой във възрастовата група от 50 – 59 навършени години (32 066), следват групите от 40 – 49 навършени години (30 901) и от 60 – 69 (29 234).

При втората по численост етническа група – **ромската**, от 20 350 души най-голям е броят на ромите на възраст между 20 – 29 навършени години (3 762), от 0 до 9 – 3 630 и от 10 до 19 навършени години – 3 599.

Сходна е ситуацията и при **турския етнос**. От 14 062 души самоопределили се в тази етническа група, най-голямата част (2 374) попадат в интервала между 20 и 29 навършени години. Следват 30 – 39 годишните (2 154) и тези на възраст между 10 – 19 навършени години – 2 053.

Табл.1.Население по етническа група и възраст

Общини	Общо	Възраст (в навършени години)							
		0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 и повече
Етническа група									
Област Пазарджик	275548	26407	28627	35045	37487	40017	40144	34246	33575
<i>Отговорили</i>	<i>246002</i>	<i>21718</i>	<i>24645</i>	<i>30494</i>	<i>33476</i>	<i>36073</i>	<i>36528</i>	<i>31771</i>	<i>31297</i>
Българска	206110	14617	18477	23705	27378	30901	32066	29234	29732
Турска	14062	1890	2053	2374	2154	1958	1755	1087	791
Ромска	20350	3630	3599	3762	3330	2535	1991	1060	443
Друга	2123	141	171	236	281	386	427	253	228
Не се самоопределят	3357	1440	345	417	333	293	289	137	103
<i>Не отговорили</i>	<i>29546</i>	<i>4689</i>	<i>3982</i>	<i>4551</i>	<i>4011</i>	<i>3944</i>	<i>3616</i>	<i>2475</i>	<i>2278</i>
Батак	6144	445	580	689	803	951	981	805	890
<i>Отговорили</i>	<i>5874</i>	<i>411</i>	<i>545</i>	<i>647</i>	<i>766</i>	<i>917</i>	<i>939</i>	<i>787</i>	<i>862</i>
Българска	3285	161	253	300	398	503	563	503	604
Турска	2356	185	260	311	330	385	355	276	254
Ромска	211	60	36	24	16
Друга	9	-	-	-	-
Не се самоопределят	13	5	-	..
<i>Не отговорили</i>	<i>270</i>	<i>34</i>	<i>35</i>	<i>42</i>	<i>37</i>	<i>34</i>	<i>42</i>	<i>18</i>	<i>28</i>
Белово	8891	577	770	944	1108	1215	1592	1255	1430
<i>Отговорили</i>	<i>8698</i>	<i>557</i>	<i>758</i>	<i>922</i>	<i>1077</i>	<i>1192</i>	<i>1555</i>	<i>1232</i>	<i>1405</i>
Българска	8273	477	689	840	1019	1131	1519	1205	1393
Турска	5	-	-	-	-	-
Ромска	375	68	65	78	55	50	26
Друга	33	2	11	10
Не се самоопределят	12	10	-	..	-	-	-	-	-
<i>Не отговорили</i>	<i>193</i>	<i>20</i>	<i>12</i>	<i>22</i>	<i>31</i>	<i>23</i>	<i>37</i>	<i>23</i>	<i>25</i>
Брацигово	9648	845	928	1137	1033	1276	1328	1444	1657
<i>Отговорили</i>	<i>8768</i>	<i>683</i>	<i>778</i>	<i>1012</i>	<i>937</i>	<i>1162</i>	<i>1241</i>	<i>1362</i>	<i>1593</i>
Българска	7652	418	561	808	776	1045	1151	1322	1571
Турска	650	121	129	124	106	72	52	28	18
Ромска	395	107	88	77	52	41	23	5	..
Друга	29	-	-	..	3	4	15	4	..
Не се самоопределят	42	37	-	..	-	-	-	3	..
<i>Не отговорили</i>	<i>880</i>	<i>162</i>	<i>150</i>	<i>125</i>	<i>96</i>	<i>114</i>	<i>87</i>	<i>82</i>	<i>64</i>
Велинград	40707	4274	4755	5407	5661	6082	5780	4436	4312
<i>Отговорили</i>	<i>32644</i>	<i>3147</i>	<i>3701</i>	<i>4182</i>	<i>4549</i>	<i>4924</i>	<i>4773</i>	<i>3726</i>	<i>3642</i>
Българска	26055	2095	2659	3173	3627	4037	3957	3259	3248
Турска	1540	126	195	223	198	248	222	159	169
Ромска	2141	381	490	368	327	254	199	90	32
Друга	1279	116	133	178	185	199	205	135	128

Не се самоопределят	1629	429	224	240	212	186	190	83	65
<i>Не отговорили</i>	8063	1127	1054	1225	1112	1158	1007	710	670
Лесичово	5408	518	508	564	599	641	684	759	1135
<i>Отговорили</i>	<i>5070</i>	<i>395</i>	<i>464</i>	<i>515</i>	<i>562</i>	<i>624</i>	<i>657</i>	<i>737</i>	<i>1116</i>
Българска	4085	246	322	335	399	482	536	679	1086
Турска	130	21	15	19	15	10	..
Ромска	809	108	127	157	145	113	98	44	17
Друга	16	-	-	-	-	..	5	4	..
Не се самоопределят	30	20	-	4	3	-	-
<i>Не отговорили</i>	338	123	44	49	37	17	27	22	19
Пазарджик	114817	11183	11402	14931	16687	16619	16737	14341	12917
<i>Отговорили</i>	<i>106875</i>	<i>9775</i>	<i>10428</i>	<i>13664</i>	<i>15537</i>	<i>15600</i>	<i>15765</i>	<i>13731</i>	<i>12375</i>
Българска	89787	6535	7805	10543	12750	13505	13960	12747	11942
Турска	5686	969	892	1073	967	688	639	316	142
Ромска	10132	1748	1661	1920	1731	1262	996	593	221
Друга	423	10	10	31	39	94	130	57	52
Не се самоопределят	847	513	60	97	50	51	40	18	18
<i>Неотговорили</i>	7942	1408	974	1267	1150	1019	972	610	542
Панагюрище	25263	1905	2389	2903	3056	3935	3959	3461	3655
<i>Отговорили</i>	<i>23585</i>	<i>1694</i>	<i>2158</i>	<i>2643</i>	<i>2844</i>	<i>3682</i>	<i>3742</i>	<i>3307</i>	<i>3515</i>
Българска	23027	1549	2081	2550	2756	3614	3689	3284	3504
Турска	11	-	..	3	-
Ромска	232	39	42	43	46	29	22	7	4
Друга	21	-	-	-	-
Не се самоопределят	294	106	33	47	34	29	25	13	7
<i>Не отговорили</i>	1678	211	231	260	212	253	217	154	140
Пещера	18899	1956	2123	2328	2693	2606	2779	2333	2096
<i>Отговорили</i>	<i>16316</i>	<i>1491</i>	<i>1770</i>	<i>1953</i>	<i>2334</i>	<i>2290</i>	<i>2423</i>	<i>2130</i>	<i>1940</i>
Българска	12340	890	1183	1373	1743	1748	1923	1789	1691
Турска	2797	326	422	447	412	400	370	249	171
Ромска	749	99	131	106	134	105	93	54	27
Друга	205	11	23	20	30	30	27	31	48
Не се самоопределят	225	165	11	7	15	7	10	7	3
<i>Не отговорили</i>	2583	465	353	375	359	316	356	203	156
Ракитово	15064	1768	1972	2171	2063	2257	1963	1511	1359
<i>Отговорили</i>	<i>10872</i>	<i>1205</i>	<i>1281</i>	<i>1516</i>	<i>1506</i>	<i>1673</i>	<i>1480</i>	<i>1172</i>	<i>1039</i>
Българска	8234	708	826	1088	1106	1326	1214	1026	940
Турска	40	3	11	6	4	3
Ромска	2373	416	436	405	370	307	232	124	83
Друга	54	9	14	12	8	7
Не се самоопределят	171	75	14	17	18	15	16	10	6
<i>Не отговорили</i>	4192	563	691	655	557	584	483	339	320
Септември	25794	2594	2775	3465	3224	3733	3657	3135	3211
<i>Отговорили</i>	<i>23348</i>	<i>2082</i>	<i>2436</i>	<i>3023</i>	<i>2915</i>	<i>3447</i>	<i>3402</i>	<i>2971</i>	<i>3072</i>
Българска	19734	1322	1818	2338	2398	2985	3041	2823	3009
Турска	841	137	130	167	119	130	93	43	22
Ромска	2646	551	486	515	393	317	252	94	38
Друга	43	-	-	3	5	..	13	8	..

Не се самоопределят	84	72	..	-	-	..	3	3	..
<i>Не отговорили</i>	2446	512	339	442	309	286	255	164	139
Стрелча	4913	342	425	506	560	702	684	766	928
<i>Отговорили</i>	3952	278	326	417	449	562	551	616	753
Българска	3638	216	280	357	406	525	513	597	744
Турска	6	-
Ромска	287	53	42	..	41	33	34	17	..
Друга	11	-	..	-	3
Не се самоопределят	10	..	-	-	-	-	-
<i>Не отговорили</i>	961	64	99	89	111	140	133	150	175

Население по вероизповедание в област Пазарджик

Лицата, самоопределили се към **източноправославното християнско вероизповедание са най-голямата група в област Пазарджик** - 161 157 души, или 76.2% от лицата, отговорили на въпроса.

Мюсюлманско вероизповедание имат 4 353 души, или 11.5% от отговорилите лица в област Пазарджик.

На трето и четвърто място по численост са **протестантското вероизповедание с 3 183 души** и католическото - 828 души, съответно 1.5% и 0.4% от отговорите.

Други вероизповедания имат 242 души, или 0.1% от отговорилите лица в областта. Нямаат вероизповедание 7 443 лица (3.5%) и 14 214 (6.7%) не се самоопределят.

Делът на не отговорилите лица в област Пазарджик е 23.3%

Население по вероизповедание в общините на област Пазарджик

Във всички общини на област Пазарджик населението с източноправославно вероизповедание е преобладаващо. Най-висок е делът в общините Белово (92.1%) и Стрелча (89.6%). С най-ниски дялове сред всички общини в областта се отличават Велинград (44.1%) и Батак (54.4%).

Мюсюлманското вероизповедание достига най-висока стойност на относителен дял в общините Велинград (43.8%), Батак (43.6%), Ракитово (16.7%) и Пещера (15.9%).

Население по вероизповедание и възраст в област Пазарджик

От обявилите се в област Пазарджик като източноправославни 161 157 души, най-голяма част (25 728) попадат във възрастовия интервал 50 – 59 навършени години. Сходни са стойностите и в останалите три най-горни интервала – от 40 до 49 навършени години – 24 554, от 60 до 69 – 24 024 и над 70 години – 24 844.

При мюсюлманите най-високи стойности се наблюдават в по-ниските възрастови групи – от 24 353 определени се в областта като мюсюлмани 3 942 са на възраст между 20 – 29 навършени години, 3 860 попадат в интервала 40 – 49, а 3 729 в интервала 30 – 39.

При третата по численост религиозна общност – протестантската, се наблюдава по-равномерно разпределение във всички възрастови интервали, като във всеки един от тях броят на обявилите се като протестанти не е по-малък от 248 души и не е по-голям от 561.

Табл.2. Население по вероизповедание и възраст

Общини	Общо	Възраст (в навършени години)							
		0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 и повече
Вероизповедание									
Област Пазарджик	275548	26407	28627	35045	37487	40017	40144	34246	33575
<i>Отговорили</i>	211420	15896	20318	25842	28697	31725	32189	28408	28345
Източноправославно	161157	8981	13714	18052	21260	24554	25728	24024	24844
Католическо	828	45	31	88	111	140	167	132	114
Протестантско	3183	254	486	541	561	442	380	271	248
Мюсюлманско	24353	2201	3179	3942	3729	3860	3400	2248	1794
Друго	242	10	24	28	41	48	29	27	35
Няма	7443	948	899	1168	1093	1034	1015	700	586
Не се самоопределя	14214	3457	1985	2023	1902	1647	1470	1006	724
<i>Не отговорили</i>	64128	10511	8309	9203	8790	8292	7955	5838	5230
Батак	6144	445	580	689	803	951	981	805	890
<i>Отговорили</i>	5404	332	515	573	693	852	876	742	821
Източноправославно	2940	122	238	250	341	451	510	468	560
Католическо	8	-	-
Протестантско	3	..	-	..	-	-	-	-	-
Мюсюлманско	2356	185	267	310	339	384	347	272	252
Друго	3	-	-	..	-	..	-	-	-
Няма	15	4	3	-	4	-	..
Не се самоопределя	79	..	7	9	8	11	17
<i>Не отговорили</i>	740	113	65	116	110	99	105	63	69
Белово	8891	577	770	944	1108	1215	1592	1255	1430
<i>Отговорили</i>	7820	446	678	809	958	1093	1401	1127	1308
Източноправославно	7204	356	610	731	877	1007	1317	1067	1239
Католическо	35	-	4	3	11	8	6
Протестантско	51	..	3	6	7	5	9	3	17
Мюсюлманско	4	-	..	-	-	-	-
Друго	3	-	-	-	-
Няма	79	8	6	8	11	17	9	11	9
Не се	444	81	56	62	59	59	53	38	36

самоопределя									
<i>Не отговорили</i>	1071	131	92	135	150	122	191	128	122
Брацигово	9648	845	928	1137	1033	1276	1328	1444	1657
<i>Отговорили</i>	7385	436	613	819	785	984	1076	1218	1454
Източноправославно	6360	280	475	657	635	867	974	1114	1358
Католическо	25	4	6
Протестантско	219	18	37	26	41	22	25	24	26
Мюсюлманско	349	51	67	73	56	40	31	21	10
Друго	5	-	-	-	-	..
Няма	147	..	14	27	16	18	18	..	26
Не се самоопределя	280	80	19	35	33	32	21	35	25
<i>Не отговорили</i>	2263	409	315	318	248	292	252	226	203
Велинград	40707	4274	4755	5407	5661	6082	5780	4436	4312
<i>Отговорили</i>	29784	2438	3281	3858	4196	4699	4419	3466	3427
Източноправославно	13142	606	1139	1327	1750	2084	2141	1967	2128
Католическо	83	..	3	11	..	20	18	10	8
Протестантско	244	19	44	34	54	32	24	21	16
Мюсюлманско	13050	1128	1635	2002	1924	2164	1853	1235	1109
Друго	32	..	4	4	..	5	3	5	7
Няма	874	128	130	132	137	116	116	70	45
Не се самоопределя	2359	550	326	348	321	278	264	158	114
<i>Не отговорили</i>	10923	1836	1474	1549	1465	1383	1361	970	885
Лесичово	5408	518	508	564	599	641	684	759	1135
<i>Отговорили</i>	4304	280	374	434	480	550	559	638	989
Източноправославно	3458	157	250	313	351	451	458	559	919
Католическо	..	6	-	..	4	..	5	..	4
Протестантско	71	-	6	..	10	..	7	11	16
Мюсюлманско	363	57	50	65	54	48	49	24	16
Друго	..	-	-	-	-	-	-	..	-
Няма	178	11	28	24	29	19	25	22	20
Не се самоопределя	204	49	40	22	32	19	15	13	14
<i>Не отговорили</i>	1104	238	134	130	119	91	125	121	146
Пазарджик	114817	11183	11402	14931	16687	16619	16737	14341	12917
<i>Отговорили</i>	91625	7316	8568	11572	13248	13631	13911	12298	11081
Източноправославно	76356	4734	6519	9113	10904	11754	12055	11060	10217
Католическо	353	25	20	52	48	60	65	43	40
Протестантско	1559	134	246	286	272	205	180	132	104
Мюсюлманско	3835	425	548	755	688	518	509	273	119
Друго	132	6	9	18	28	26	14	13	18
Няма	3503	458	386	512	535	430	502	365	315
Не се самоопределя	5887	1534	840	836	773	638	586	412	268
<i>Не отговорили</i>	23192	3867	2834	3359	3439	2988	2826	2043	1836
Панагюрище	25263	1905	2389	2903	3056	3935	3959	3461	3655

<i>Отговорили</i>	20270	1284	1786	2224	2440	3202	3282	2899	3153
Източноправославно	18018	949	1511	1900	2139	2863	2978	2696	2982
Католическо	44	6	6	10	10	..
Протестантско	217	..	27	39	45	46	20	15	18
Мюсюлманско	13	-	..	3	-	..
Друго	9	-	-
Няма	676	49	77	92	78	123	118	76	63
Не се самоопределя	1293	278	167	188	167	159	152	101	81
<i>Не отговорили</i>	4993	621	603	679	616	733	677	562	502
Пещера	18899	1956	2123	2328	2693	2606	2779	2333	2081
<i>Отговорили</i>	14312	1081	1485	1691	2075	2048	2166	1936	1830
Източноправославно	10096	506	903	1077	1408	1473	1619	1564	1546
Католическо	55	5	10	10	4	15	..
Протестантско	320	25	60	45	57	50	49	19	15
Мюсюлманско	2281	174	338	359	374	341	327	214	154
Друго	32	-	6	5	4	3	7	5	..
Няма	234	32	25	39	35	23	23
Не се самоопределя	1294	344	151	168	197	132	125	96	81
<i>Не отговорили</i>	4587	875	638	637	618	558	613	397	251
Ракитово	15064	1768	1972	2171	2063	2257	1963	1511	1359
<i>Отговорили</i>	6601	463	685	899	877	1077	985	831	784
Източноправославно	3858	217	327	424	497	610	629	551	603
Католическо	47	6	9	7	6
Протестантско	174	9	15	33	29	29	24	20	15
Мюсюлманско	1101	40	116	187	148	193	163	151	103
Друго	4	-	-	-	-
Няма	377	29	66	69	53	67	45	26	22
Не се самоопределя	1040	164	156	180	141	171	118	77	33
<i>Не отговорили</i>	8463	1305	1287	1272	1186	1180	978	680	575
Септември	25794	2594	2775	3465	3224	3733	3657	3135	3211
<i>Отговорили</i>	20774	1668	2127	2664	2604	3120	3061	2719	2811
Източноправославно	16911	929	1563	2004	2063	2580	2648	2478	2646
Католическо	138	..	-	7	18	24	..	27	21
Протестантско	245	38	38	40	34	29	29	19	18
Мюсюлманско	997	141	155	188	141	168	116	58	30
Друго	19	-	3	7	..	-	5
Няма	1291	222	159	265	197	188	132	81	47
Не се самоопределя	1173	334	210	160	148	124	97	56	44
<i>Неотговорили</i>	5020	926	648	801	620	613	596	416	400
Стрелча	4913	342	425	506	560	702	684	766	928
<i>Отговорили</i>	3141	152	206	299	341	469	453	534	687
Източноправославно	2814	125	179	256	295	414	399	500	646

Католическо	11	-	-	-	..	3	3
Протестантско	80	..	10	21	12	12	13	7	..
Мюсюлманско	..	-	-	-	-	-
Друго	..	-	-	-	-	-	-
Няма	69	..	4	7	8	..	14	4	15
Не се самоопределя	161	23	13	15	23	24	22	19	22
<i>Не отговорили</i>	<i>1772</i>	<i>190</i>	<i>219</i>	<i>207</i>	<i>219</i>	<i>233</i>	<i>231</i>	<i>232</i>	<i>241</i>

III. Визия

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество.

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи, е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

Подобрени социално-икономически характеристики, интегрирани местни общности на ромите и българските граждани в уязвимо положение, социално включване и просперитет в обществото.

IV. Стратегическа цел

Създаване на условия за интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществения и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

V. Водещи принципи и хоризонтални аспекти при изпълнението

1. Принципи:

Водещи принципи и цели при изпълнението на Областната стратегия са:

1. Конструктивни, прагматични и недискриминационни политики;
2. Изрична, ясно определена, но не изключителна насоченост;
3. Между културен подход;
4. Приобщаване към мнозинството;
5. Осъзнаване на измерението за равенството между половете;

6. Трансфер на основани на фактите политики;
7. Използване на инструменти на ЕС;
8. Участие на регионалните и местните власти;
9. Участие на гражданското общество;
10. Активно участие на ромите.

2.Хоризонтални аспекти:

Политиките за интегриране на ромите и лицата в неравностойно положение от други етнически групи представляват неразделна част от общонационалните политики за повишаване благосъстоянието на българския народ.

Стратегията обединява действащите стратегически документи и планове за развитие на отделните сектори на областно ниво. Основни подходи при изпълнение на дейностите:

- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на различни форми на неравнопоставеност във всички обществени сектори. Утвърждаване на позитивни обществени нагласи към ромската общност;
- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на традиционни практики в ромската общност, които засягат правата на жените и децата;
- Интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат хоризонтално интегрирани инициативи, обединяващи ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се с цел постигане на видима промяна на конкретно населено място /квартал, махала/.

3.Цели на областното планиране:

- Повишена ефективност, ефикасност и икономичност на предприетите действия и използването на ресурсите (финансови и човешки ресурси, материална база и социална инфраструктура);
- Развитие на между секторното сътрудничество и взаимодействие за намиране на устойчиви решения за стимулиране на социалното включване на уязвимите етнически общности и маргинализираните групи в област Пазарджик и нейните общини;
- Повишено качество на планиране на дейности, обхващащи територията на цялата област или на две или повече общини, които да решават специфични проблеми на маргинализираните етнически групи и изключени етнически общности, които надхвърлят възможностите на отделните общини;
- Съответствие на предприетите действия с реалните потребности на маргинализираните групи.

VI. Приоритети: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии

1. Приоритет „Образование“

На територията на в област Пазарджик функционират 123 на училища, като от тях началните са 11, основните са 63 , средни общообразователни училища са 18, прогимназиите са 2, гимназиите, профилираните гимназии и професионалните училища са 20, специални са 2 и едно е възпитателно училище, а частните професионални колежи са също 2.

Табл.3. Начални училища в общини на територията на област Пазарджик

Училище	Община	Населено място
НУ „Васил Петлешков“	Брацигово	Брацигово
НУ „Никола Фурнаджиев“	Пазарджик	Пазарджик
НУ „Г.С.Раковски“	Пазарджик	Пазарджик
НУ „Васил Друмев“	Пазарджик	Пазарджик
НУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“	Пазарджик	Пазарджик
НУ „Отец Паисий“	Пазарджик	Пазарджик
НУ „Кирил и Методий“	Пазарджик	Черногорово
НУ „Михаил Куманов“	Пешера	Пешера
НУ „Св. св. Кирил и Методий“	Септември	Злокучене
НУ „Васил Левски“	Септември	Септември
НУ „П. Хилендарски“	Стрелча	Стрелча

Табл.4. Основни училища в общини на територията на област Пазарджик

Училище	Община	Населено място
ОУ „Отец Паисий“	Батак	Батак
ОУ „Климент Охридски“	Батак	Фотиново
ОУ „Отец Паисий“	Белово	Мененкьово
ОУ „Отец Паисий“	Белово	Сестримо
ОУ „Христо Ботев“	Брацигово	Бяга
ОУ „Христо Ботев“	Брацигово	Исперихово
ОУ „Хр.Ботев“	Велинград	Абланица
ОУ „Д-р. Петър Берон“	Велинград	Биркова
ОУ „Г.Бенковски“	Велинград	Велинград
ОУ „Хр.Ботев“	Велинград	Велинград
ОУ „Неофит Рилски“	Велинград	Велинград
ОУ „Васил Левски“	Велинград	Г рашево
ОУ „Васил Левски“	Велинград	Кръстава
ОУ „Георги С. Раковски“	Велинград	Медени поляни
ОУ „Иван Вазов“	Велинград	Пашови
ОУ „Никола Вапцаров“	Велинград	Побит камък
ОУ „Кочо Честеменски“	Лесичово	Динката
ОУ „Христо Ботев“	Лесичово	Калугерово
ОУ „Христо Ботев“	Лесичово	Церово
ОУ „Св. Климент Охридски“	Пазарджик	Алеко Константиново
ОУ „Христо Ботев“	Пазарджик	Братаница
ОУ „Васил Левски“	Пазарджик	Величково

ОУ „Отец Паисий“	Пазарджик	Гелеменово
ОУ „Христо Ботев“	Пазарджик	Главиница
ОУ „Отец Паисий“	Пазарджик	Говедаре
ОУ „В.Левски“	Пазарджик	Звъничево
ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“	Пазарджик	Ивайло
ОУ „Св. св. Кирил и Методий“	Пазарджик	Мало Конаре
ОУ „Св. Климент Охридски“	Пазарджик	Мокрище
ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“	Пазарджик	Овчеполци
ОУ „Отец Паисий“	Пазарджик	Огняново
ОУ „Хр. Смирненски“	Пазарджик	Пазарджик
ОУ „Христо Ботев“	Пазарджик	Пазарджик
ОУ „Стефан Захариев“	Пазарджик	Пазарджик
ОУ „Св. Кл. Охридски“	Пазарджик	Пазарджик
ОУ „Проф. Ив. Батаклиев“	Пазарджик	Пазарджик
ОУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“	Пазарджик	Пазарджик
ОУ „Константин Величков“	Пазарджик	Паталеница
ОУ „К.Честименски“	Пазарджик	Пищигово
ОУ „СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ“	Пазарджик	Росен
ОУ „Христо Ботев“	Пазарджик	Сарая
ОУ „Васил Априлов“	Пазарджик	Синитово
ОУ „Георги Бенковски“	Пазарджик	Хаджиево
ОУ „Христо Ботев“	Пазарджик	Юнаците
ОУ „20 април“	Панагюрище	Панагюрище
ОУ „Проф. М. Дринов“	Панагюрище	Панагюрище
ОУ „СВЕЩ. НЕДЕЛЪО ИВАНОВ“	Панагюрище	Поибрене
ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“	Панагюрище	Попинци
ОУ „Любен Каравелов“	Пещера	Пещера
ОУ „Св. Патриарх Евтимий“	Пещера	Пещера
ОУ „Петко Рачов Славейков“	Пещера	Пещера
ОУ „Паисий Хилендарски“	Пещера	Радилово
ОУ „Христо Ботев“	Ракитово	Дорково
ОУ „Неофит Рилски“	Ракитово	Костандово
ОУ „Христо Ботев“	Ракитово	Ракитово
ОУ „Никола Вапцаров“	Септември	Варвара
ОУ „Св.Св.Кирил и Методий“	Септември	Ветрен
ОУ „Христо Смирненски“	Септември	Ветрен дол
ОУ „Г. БЕНКОВСКИ“	Септември	Виноградец
ОУ „Христо Ботев“	Септември	Карабунар
ОУ „Св.св.Кирил и Методий“	Септември	Ковачево
ОУ „Хр. Смирненски“	Септември	Лозен
ОУ „Христо Ботев“	Септември	Семчиново

Табл.5.Средни общообразователни и прогимназиални училища в общини на територията на област Пазарджик

Училище	Община	Населено място
СОУ „Кирил и Методий“	Батак	Нова махала
СОУ "Ал. Иванов - Чапай"	Белово	Белово
СОУ „Народни будители“	Брацигово	Брацигово
СОУ „Васил Левски“	Велинград	Велинград
СОУ „Методий Драгинов“	Велинград	Драгиново
СОУ „Христо Смирненски“	Велинград	Света Петка
СОУ - СЪРНИЦА	Велинград	Сърница
СОУ „Георги Брегов“	Пазарджик	Пазарджик
СОУ „Г. Бенковски“	Пазарджик	Пазарджик
СОУ „Димитър Гачев“	Пазарджик	Пазарджик
СОУ „Д-р П.Берон“	Пазарджик	Пазарджик

СОУ „НЕШО БОНЧЕВ“	Панагюрище	Панагюрище
СОУ „Св. Климент Охридски“	Пещера	Пещера
СООУ „Христо Смирненски“	Ракитово	Ракитово
СОУ „Св.Кл.Охридски“	Ракитово	Ракитово
СОУ „Христо Смирненски“	Септември	Септември
СОУ „Христо Ботев“	Септември	Септември
СОУ	Стрелча	Стрелча
Прогимназия „Св. св. Кирил и Методий“	Пазарджик	Пазарджик
Прогимназия „Ас.Златаров“	Пазарджик	Черногорово

Табл.6. Гимназии, профилирани гимназии и професионални училища в общини на територията на област Пазарджик

Училище	Община	Населено място
ПГТСД „Стефан Божков“	Батак	Батак
ПГСА	Брацигово	Брацигово
ПГИТ	Велинград	Велинград
ПГД „Иван Вазов“	Велинград	Велинград
ПГТС „Хр.Ботев“	Велинград	Велинград
ПГСА	Пазарджик	Пазарджик
ЕГ „Б.БРЕХТ“	Пазарджик	Пазарджик
ПГ по облекло	Пазарджик	Пазарджик
ПГ по ПТ	Пазарджик	Пазарджик
ПГХХТ	Пазарджик	Пазарджик
ПГ МЕТ	Пазарджик	Пазарджик
Гимназия „Аксаков“	Пазарджик	Пазарджик
ПГИМ	Пазарджик	Пазарджик
МГ „К.Величков“	Пазарджик	Пазарджик
ПГИТМТ	Панагюрище	Панагюрище
ПГХВТ „Атанас Ченгелев“	Пещера	Пещера
ПГ по ЛПМ „Васил Левски“	Пещера	Пещера
ПУ „Д-р Петър Берон“	Ракитово	Ракитово
ПГ по Транспорт	Септември	Виноградец
ПГ по МЗС	Септември	Септември

Табл.7. Специални и възпитателни училища в общини на територията на област Пазарджик

Училище	Община	Населено място
СООУ „Христо Смирненски“	Ракитово	Ракитово
ПУИ „Иван Вазов“	Пазарджик	Пазарджик
ВУИ „Ангел Узунов“	Ракитово	Ракитово

Табл.8. Частни професионални колежив общини на територията на област Пазарджик

Училище	Община	Населено място
ЧПК "Света София"	Септември	Септември
ЧПК „БУЛПРОГРЕС“	Велинград	Велинград

Броят на шестгодишните деца за учебната 2012/2013 г. в област Пазарджик е 2 507, за същите, които следва да са обхванати в подготвителни групи е 2 690. Броят на петгодишните деца не е много по-различен, като при тях подлежащите за предучилищна възраст е 2 567, а обхванатите в подготвителни групи в училища и детски градини са 1966. При първокласниците броят на децата е 2 029, а тези, които следва да бъдат обхванати са 2563.

На база горните показатели, като се има в предвид, че информацията не е допълнена с брой на децата от община Батак, се установява, че необхванатите са по-малко от 1%.

Табл.9. Данни за броя на децата, подлежащи за предучилищна група и първи клас и данни колко от тях са обхванати.

Община	Брой подлежащи 6-годишни деца за учебната 2012/2013 година	Брой подлежащи 6-годишни деца за учебната 2012/2013 година в подготвителни групи в училища и детски градини	Брой подлежащи 5-годишни деца за учебната 2012/2013 година	Брой подлежащи 5-годишни деца за учебната 2012/2013 година в подготвителни групи в училища и детски градини	Брой подлежащи за I клас за учебната 2012/2013 година	Брой подлежащи за I клас за учебната 2012/2013 година в училища
Ракитово	203	183	202	157	198	199
Белово	46	45	67	67	56	56
Пазарджик	1199	1086	1228	906	1173	1037
Пещера	268	211	264	153		256
Септември		390				233
Велинград	448	348	461	382	432	432
Панагюрище	220	211	242	200		221
Батак						
Стрелча	44	43	31	33	36	35
Брацигово	79	76	72	68	87	94
Лесичово		97			47	

През изминалата учебна 2011/2012 г. от училище са отпаднали 164 ученика от област Пазарджик, реинтегрирани са 44 от тях.

Табл.10.Данни за отпадане на ученици и тяхното реинтегрирането в общини

Община	Брой отпаднали ученици през учебната 2012/2013 година	Брой реинтегрирани ученици
Ракитово	22	8
Белово	5	0
Пазарджик	96	28
Пещера	5	0
Септември	19	1
Панагюрище	5	0
Стрелча	2	0
Лесичово	9	7

Проблем за образоването на децата от ромския етнос в цялата област е изоставащото развитие на инфраструктурата, лошите битови условия и липсата на обособени терени за зелени площи, детски площадки и терени с предназначение за социални услуги и центрове за социална и образователна интеграция на жителите. Пространствената обособеност на ромското население и компактност в единни общности, пречатства изпълнението на мерки по десегрегация, интеграция и социално включване на така изолираните ромски общности.

Тази концентрация в обособени квартали обикновено води до социална изолация на жителите им, до влошаване на жилищните условия, до проблеми с изграждането и поддръжката на инфраструктурата и хигиената, до транспортни проблеми и трудности при осигуряването на услуги. Една от най-тежките последици от тази обособеност е влошаването на възможностите на семействата да полагат грижи за децата си, което води до голям брой детско население отглеждано в риск, както и до риск от отпадане от училище.

Въпреки това обхвата на децата, подлежащи на задължителна подготовка две години преди постъпване в първи клас за учебната 2012/2013 г. в съответствие със сега действащия ЗНП не среща трудности за децата от семействата без рискови фактори.

Разкритите социални услуги за деца и семейства в риск, които съвместно с ръководствата на училища и детски градини и органите по закрила на детето оказват реална подкрепа на родителите в грижите за децата им.

Ниският социален статус на семействата е основна причина децата да не посещават подготвителните групи.

За минимизиране на риска от отпадане училищата провеждат активна работа с родителите, общината работи в посока на осигуряване на социални придобивки по различни програми и проекти. Факт е, че социално слабите родители/ най- вече от ромски произход / са привлечени от възможности като безплатни закуски, транспорт и

учебници /. Тези придобивки са временна мярка, която не води до реална мотивация от образование на децата в ромските и социално слабите семейства.

Във връзка с установения голям брой необхванати пет и шестгодишни деца прилагането на мярката за спиране на социалните помощи за деца, както към учениците значително ще промени отношението на родителите към присъствието на децата в детските градини. Възможностите за прилагането на разпоредбите на чл. 2, ал. 2 на ЗСПД и чл.35 и 36 на ППЗСПД за социални инвестиции, се отнася за деца обхванати, но не посещаващи редовно детско заведение.

В област Пазарджик вече се установи практика за извършване на съвместни проверки в училищата с цел подобряване контрола при отпускане на семейни помощи за деца по реда на Закона за семейните помощи за деца и социални помощи по реда на Закона за социално подпомагане, които са обвързани с посещаемостта на децата в училище. За целта се определи комисия с председател Заместник областен управител и членове = представители на Областна администрация = Пазарджик, Регионален инспекторат по образованието и Регионална дирекция за социално подпомагане, която за изминалата учебна 2011/2012 г. установи нарушения, свързани с некоректно водене на дневниците в графа „Отсъствия“ и отсъствието на ученици, чиито семейства са обект на социално подпомагане.

През настоящата учебна 2012/2013 г. отново е определена със Заповед комисия, която извършва проверки за посещаемостта на споменатите по горе деца в училищата на територията на област Пазарджик.

Тенденцията за задължителен обхват на децата в детските градини в по-ранна възраст затруднява някои общини, поради липса на съответния сграден фонд и материално – техническа база.

Рисковите фактори / масово и дълбоко обедняване, много висока безработица / създават условия за социално изключване и за ниско качество на живот.

Бедността и социалната изолация сред ромската общност затрудняват достъпа до качествено образование, прилагане на интеграционни мерки чрез образованието, както и гарантирането на образователните права на учениците.

Социалното изключване на общността е причина за изолация на ромски деца и ученици в детските градини и училищата и в отделните групи и паралелки в смесените детски градини и училища, затруднена адаптация на деца от ромски произход в детската градина и началното училище и недостатъчно обхващане на ромските деца в групи в детските заведения

Причините за необхванати и отпаднали от училище деца най-често са местоживеене на детето в друго населено място, заминаване в чужбина, заедно с родителите си, като не рядко причините са ранните бракове и бременности, липса на финансови средства и други от социално естество.

Голяма част от завърналите се от чужбина деца продължават образованието си в дневна форма, ако все още са подлежащи на задължително обучение, а други преминават в самостоятелна форма.

С цел обхващане на застрашените от отпадане ученици, предодвратяването и тяхното успешно реинтегриране, в дейностите на общините и училищата се разкриват редица извънкласни форми и се акцентира върху повишаване ангажираността на родителите на децата в уязвимо положение и включването им в училищния живот. Осъществяват се и обучения в дух на толерантност, чрез съхраняване и развитие на културната идентичност на децата в уязвимо положение.

Формите за работа с родители в училищата се изразяват в дейности, които освен редовните родителско-учителски срещи в училищата се организират и провеждат спортни празници и състезания, включват се в почистване на училищните площи, подготвят се на тържества за изпращане на децата от подготвителна група в първи клас, както и при завършване на определена образователна степен, организират тържества и изложби /кулинарни, коледни, осмомартенски, великденски/ и много други.

Родителите са ангажирани в училищния живот, като същите присъстват на лекции по определени актуални теми /Пример: Превенция на ранните бракове сред ромското население, Превенция и контрол върху заразните лобести/туберкулоза, хепатит и др./ Освен това, те осъществяват и разговори с училищни психолози и педагози, съдействат на формираните мултидисциплинарни екипи по общини и отделите „Закрила на детето“ на територията на област Пазарджик

Наред с работата с родители в училищата се осъществяват и редица извънкласни дейности, като освен утвърдените свободно избираеми предмети, клубове по интереси, театрални постановки, концертни участия, състезания и конкурси се осъществяват и редица дейности по проекти насочени към учениците от всички възрастови групи.

На база данни от учебната 2011/2012 г. педагогически персонал от 45 детски и учебни заведения са преминали обучения за работа в мултикултурна среда, като броят на обучените учители и възпитатели е 317 души. Най-много от тях са в СОУ „Димитър Гачев“ – Пазарджик /51/, Прогимназия „Св.Св.Кирил и Методий“ – пазарджик /22/ ОУ „Неофит Рилски“ – Велинград/29/, ОУ „Кирил и методий“ – с.Мало Конаре, общ.Пазарджик/22/, ОУ „Св.Климент Охридски“ – гр.Пазарджик /23/ ОУ „Христо Ботев“ – гр.Ракигово /20/.

Основни цели, задачи и дейности по приоритет „Образование“

В изпълнение на целите, залегнали в НСРБИР и настоящата Стратегия е необходимо да се обхванат и задържат всички ромски деца и ученици в образователната система и да се осигури качествено образование в мултикултурна образователна среда.

Дейностите на общините на територията на област Пазарджик, съвместно с неправителствения сектор, Регионалният инспекторат по образованието – гр.Пазарджик и териториалните поделения на МТСП, следва да са насочени към:

- **Осигуряване на позитивни образователни условия за ранно детско развитие в системата на предучилищното образование/ранно детство и предучилищна възраст от 0 до 7 години** чрез осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в разноетнически групи и компенсирание на образователните неравенства относно качеството на образование на деца в неравностойно социално положение чрез Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас вкл.
- **Въвеждане на билингвални технологии на обучение за деца, чийто майчин език не е български** чрез въвеждане на билингвална организация на обучение за деца от различни етнокултурни общности и подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи. Допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин
- **Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички етапи на предучилищното, училищното и университетското образование** чрез включване на допълнителни компоненти, които подпомагат въвеждането на ИКО към формулата за определяне на училищния бюджет
- **Въвеждане и развиване на разнообразни форми на интеркултурно образование, насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства при деца и ученици** чрез дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връстници, в интеграционна мултикултурна среда и създаване на клубове по интереси; сформирание на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти; проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност
- **Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование по проблемите на обхвата, преждевременното напускане и образователната адаптация** чрез установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище, разработване и апробиране на методология за наблюдение на национално, регионално и местно равнище
- **Осигуряване на условия за максимален обхват и ранна адаптация в системата на предучилищното образование** чрез увеличаване на ромските деца в

системата на предучилищно образование: подпомагане на социално слаби семейства чрез плащане на таксите им за детска ясла /градина и др

- **Осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в системата на училищното образование, вкл. условия за реинтеграция на отпаднали ученици в училищната система чрез създаване на постоянни общински комисии за обхват и ранна адаптация в системата на задължителното образование, изготвяне и прилагане на Училищна програма за превенция на отпадането**
- **Включване на възрастни роми във форми на продължаващо образование чрез Развитие на мрежа от центрове за кариерно ориентиране**

2.Приоритет „Здравеопазване“

Раждаемост в област Пазарджик

През 2011 г. в област Пазарджик са се родили 2 185 деца, от които 21 мъртвородени. В сравнение с предходната година са се родили 241 деца по – малко. В периода 2004 – 2009 год. се наблюдаваше увеличение на раждаемостта, която тенденция е прекъсната през 2010г. Раждаемостта в област Пазарджик остава по-ниска в сравнение с тази за страната. Най-висока е раждаемостта в общините Ракитово /10,9%/ , Велинград /9,5%/ и Септември /8,3%/ , а най-ниска в общините Белово /3,1%/ и Батак /4,5%/ . За втора година се наблюдава с около 4 на хиляда по-висока раждаемост в селата /15,1 %/ , в сравнение с тази в градовете /11.2%/.

По данни на НСИ за 2011 г. средната възраст на майката при раждане на първо дете в област Пазарджик е 24,1 години, при 26,3 години за страната. Тоталният коефициент на плодовитост на жените в областта е 1,71 и е по-висок от този за страната /1,51/. Т.е. всяка жена от област Пазарджик би родила 1,7 живи деца през целия си фертилен период.

Броят на извършените аборти в лечебните заведения от областта през 2011 год. е 2167. При 2185 раждания, съотношението раждания : аборти е 1:1 , т.е. всяка втора бременност през 2011 г., както и през 2010 г. е завършила с аборт. Освен високият брой извършени аборти, тревожен е фактът, че 80 % от тях са извършени по желание на жената, което показва, че все още абортът е широко използвано средство за семейно планиране. През 2011 г. е намалял дялът на абортите, извършени от момичета под 15-годишна възраст – 5, като през 2010 г. са 16. Във възрастта от 15 до 19 години броят през 2011 е 227 при 228 за 2010 г. Тези данни сезират нужда от активна и мащабна дейност в посока повишаване здравната и сексуална култура на младежите.

Заболеваемост и болестност

През 2011 г. в лечебните заведения за извънболнична помощ в област Пазарджик са регистрирани 452 329 случая на заболявания, 172 020 от които новооткрити. От общо регистрираните заболявания 120 217 са на деца до 17 г., 86 848 от които новооткрити.

Болестността на населението в област Пазарджик през 2011 г. е 1652 на хиляда души, а заболеваемостта 628,3 на хиляда. Основен дял в нея заемат болестите на дихателната система, които формират 30 % от общо регистрираните заболявания и 67 % от новооткритите. Болестите на органите на кръвообращението формират 18,6 % относителен дял от болестността на населението, но смъртността от тези заболявания е много висока – 74,8 % от всички причини за смърт. Следващи по относителен дял са болестите на окото, с относителен дял 10,3 % , на пикочо-половата система – 6,6 %, на ендокринната система – 5,8 % .

При децата до 17-годишна възраст отново най-често поставяната диагноза е от класа на болестите на дихателната система. Следват симптоми, признаци и недобре определени състояния, болести на окото и травми и отравяния.

Заболеваемостта от злокачествени новообразувания се увеличава с доста бързи темпове. От 2000 г. до 2010 г. тя е нараснала с 40 процента. Като се има предвид високата смъртност и кратката преживяемост на болните от тези заболявания, това е особено тревожна тенденция. Всяка година се регистрират повече от 1000 нови болни, като най-често поставяната диагноза е рак на женска гърда, бял дроб, простата жлеза, дебело черво.

През 2011 г. регистрираните заболявания от активна туберкулоза в област Пазарджик е намаляла в сравнение с предходната 2010 г. почти наполовина. През 2011 г. са регистрирани 77 случая на заболели, а през 2010 г. г. - 135. Новооткритите случаи обаче са се увеличили с два – през 2011 са 68, а през 2010 г. – 66. Най-често регистрираната форма на активна туберкулоза остава тази на дихателните органи /58 % от всички форми/, но се увеличава дялът на извънбелодробната туберкулоза – от 16 % през 2009 г., през 2011 г. вече е 40 % .

Проведени здравни беседи

С цел намаляване на бременностите в юношеска възраст и профилактика на вродените аномалии и наследствени заболявания през 2011 г. са проведени беседи и лекции с деца и младежи, както и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, родствениците и ранни бракове. През изминалата 2011 г. са проведени следните беседи и лекции :

- "Пубертет и полово съзряване", "ХИВ/СПИН" в ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" с. Ковачево, общ. Септември
- Превенция на ранните бракове в ромска общност и контрацепция - жени от ромска общност в с. Ковачево, общ. Септември
- Беседа "ХИВ/СПИН" - ПГ "Асен Златаров", Видеолектория на тема ХИВ/СПИН с прожекция на филма "Ти гониш" в с. Черногорово, общ. Пазарджик
- Беседа "Ранни бракове и контрацепция" съвместно със здравните медиатори към Община Пещера в гр. Пещера
- Обучение на ученици от 8-клас в СОУ "Св. Св. Кирил и Методий", съвместно със здравния медиатор на тема: ХИВ/СПИН, СПИ, контрацепция гр. Стрелча
- Обучение съвместно със здравния медиатор на тема: "Превенция на ХИВ/СПИН" в СОУ - гр. Панагюрище
- Обучение "ХИВ/СПИН" съвместно със здравния медиатор в ОУ "Христо Ботев" - гр. Ракитово
- Обучение на ученици от 12 клас съвместно със здравния медиатор в ПГЛП "Васил Левски" гр. Пещера

Наред с това се провеждат и беседи, разговори, прожекция на филми с ученици от 5-8 клас и младежи, отпаднали от училище, за спецификата на пубертетния период и полово предаваните болести. Най-честите теми през 2011 г. са били следните:

- Прожекции на филмите - "Ти гониш" и "Клопка"
- Лекция на тема "Контрацепция" съвместно с КСУДС – Пазарджик в КСУДС, гр. Велинград
- Лекция на тема "Пубертет и полово съзряване, СПИ и Контрацепция" в ЦНСТ за деца в с. Лесичово - Жулевия Дом
- "Животът е прекрасен" – прожекция в ЦНСТ - Жулевия дом с. Лесичово
- "Пубертет и контрацептивни средства в ЦНСТ с. Лесичово"
- Индивидуални обучения на деца във ВУИ -"Ангел Узун" гр. Ракитово съвместно с лекар от КАБКИС, и изследване за ХИВ с бързи тестове

Обхват на имунизации по Националния имунизационен календар

С цел повишаване обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст са проведени беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар. Усилията през 2011 г. са съсредоточени в населените места с преобладаващо ромско население както следва:

- Жени от ромска общност с. Ковачево
- Индивидуална консултация - здравен медиатор гр. Пещера

- Индивидуална консултация здравен медиатор - гр. Септември
- "Полиомиелит - значение на имунизациите" - лекция- Сдружение "Бъдеще" - гр. Пазарджик

- "Полиомиелит - значение на имунизациите" - дискусия с млади майки - гр. Пещера

- Раздадени имунизационни календари – 165 бр.

Излъчвани са видео клипове за значението на имунизациите, като такива са клипът на РЗИ Пазарджик, който е раздаден на здравни специалисти от пет училища в област Пазарджик и видеолектория за значението на личната хигиена и ползите от имунизациите.

С цел подобряване на профилактичните дейности на ромското население и повишаване на обхвата му за имунизации се провеждат разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар. За изпълнение на тази цел се разпространяват имунизационни календари и книжки сред ромското население и детски градини в област Пазарджик, както и имунизационни книжки на здравните медиатори в общините с преобладаващо ромско население. Чрез електронните медии дейността на имунизационните кабинети в РЗИ – Пазарджик се разгласяват на обществеността от област Пазарджик

Провеждането на кампании за имунизирание на населението, особено на децата с непълнен имунизационен статус е приоритет и през 2011 г. е организирана Национална имунизационна кампания за полиамиелит и имунизирани от областта са 2 560 деца.

За 2011 г. обхвата с имунизации в Пазарджишка област е 98% срещу 97% за 2010г., а с реимунизации 90% срещу 88% за 2010 г.

Провежда се и химиопрофилактика на контактните на заболелите от туберкулоза лица , като за 2011 г. техния брой е 42.

Обучение на здравни медиатори и тяхната реализация

Торията на област Пазарджик работят 13 здравни медиатори в следните общински администрации:

- Пещера – двама;
- Пазарджик – трима;
- Стрелча – един;
- Панагюрище – един;
- Септември – двама;
- Велинград – двама.

Освен тях, в гр.Пещера работят и двама общностни модератори в Център за развитие на общността, изграден по проект „Насърчаване на социалното включване на младите хора в маргинализираните на ромската общност в селските райони“, изпълняван от Център за мултиетнически диалог и толерантност „Амалипе“. Центърът в гр.Пещера функционира в тясно сътрудничество и с подкрепата на местната власт, териториалните подразделения на изпълнителната власт и неправителствения сектор, като същия е със специален фокус на работа върху преодоляване проблемите при безработните млади хора и повишаване на тяхната активност в обществения и социален живот.

Здравните медиатори в общините на територията на област Пазарджик осъществяват дейности при организирането и провеждането на информационни събития в местата с предимно ромско население по специфични здравни проблеми са определено приоритетни дейности, като през 2011 г. такива са осъществени както следва:

- Лекция на тема: "Туберкулоза" - ученици от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" гр. Стрелча
- Лекция на ученици от ОУ "Любен Каравелов" гр. Пещера
- 3.Обучения на тема: "Тютюнопушене" - ученици от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" и на ученици от ОУ "Любен Каравелов" гр. Пещера
- Остри вирусни инфекции - Сдружение "Бъдеще" гр. Пазарджик - дискусия
- Кампания за ползите от профилактичните прегледи - раздадени ЗПМ – 2 308 бр.;
- Имунизационни календари - 165 бр.;
- Презервативи - 1004 бр.
- Дискусия на тема: „Хипертония. Значение на профилактичните прегледи“ - сдружение "Бъдеще"
- Лекция на тема: "Шумът като враг на човешкото здраве. Източници на замърсяване на околната среда - сдружение "Бъдеще"
- Участие в представяне на Общинска програма за интегриране на ромите в Община Пещера
- Осъществяване на контакт със здравния медиатор на община Панагюрище за съвместни дейности
- Изготвяне на план за дейности с педагогическия съветник на СОУ "Д. Гачев" с преобладаващи ученици от ромски произход
- Изготвяне на Регионална стратегия на РЗИ Пазарджик за работа с лица в неравностойно положение
- Проведена разяснителна кампания за значението на профилактичните прегледи сред ромското население, в изпълнение на Заповед № РД 28-259 от 30.08.2011 г. на Министъра на здравеопазването

Основни цели, задачи и дейности по приоритет „Здравеопазване“

Необходимите са действия от страна на Регионалната здравна инспекция в гр.Пазарджик, НПО, структурите на МТСП, общини и здравни медиатори следва да бъдат съсредоточени в изпълнение на следните основни цели:

- ***Осъществяване на превантивни грижи за майчино и детско здравеопазване***
- ***Осигуряване на равен достъп до здравните услуги на лица в неравностойно положение, развиване на медиаторството и различни форми на работа за и в общността***
- ***Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация***
- ***Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминация в здравното обслужване***

3.Приоритет „Жилищни условия“

Съгласно разработената от експерти на Министерството на регионалното развитие и Секретариата на НССЕИВ Анкетна карта, с оглед изпълнение на целите, залегнали в приоритет „Жилищни условия“ на Плана за действие за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите(2012–2020 г.) и „Деситилетие на ромското включване 2005–2013 г.“, е налице следния анализ по информацията, подадена от единадесетте общини на територията на област Пазарджик, като същата е налична в табличен вид, приложен към настоящата Стратегия:

Теренна готовност - площадки

От единадесетте общини осем са посочили наличие на годни терени за жилищното застрояване, с обща площ около 530 дка . Най-големи свободни площи за жилищно застрояване са обявените от общините Велинград – 250 дка, Брацигово – 173 дка и Ракитово – 73 дка. В останалите общини площите са от 21 дка до 0 дка.

Извод:

Годните терени за жилищното застрояване в общините са недостатъчни за подобряване жилищни условия в общините.

В четири от общините: Велинград, Пазарджик, Пещера и Ракитово жилищните терени са включени в интегрирания проект за градско възстановяване и развитие. В останалите седем общини не става ясно дали се изработва интегриран проект за градско възстановяване и развитие.

Извод:

В част от общините интегрирания проект за градско възстановяване и развитие ще бъде по улеснено решаването на жилищните, инфраструктурните, социалните и устройствени проблеми.

Шест от общините са обявили възможност за настаняване и на други социално слаби групи от населението извън ромската: Брацигово, Панагюрище, Пазарджик, Пещера, Ракитово и Септември.

Извод:

В половината от общините липсва възможност за настаняване и на други социално слаби групи от населението извън ромската.

Капацитет за застрояване – брой социални жилища

Три общини (Панагюрище – 2 бр., Пазарджик – 38 бр. и Ракитово – 180 бр.) са посочили, че предвиждат изграждане на социални жилища с общ брой 220.

Извод:

Изграждането на социални жилища би позволило на общините да се справят със настаняването на хора в затруднено социално положение, както и със задачите по преодоляване на незаконното строителство.

Наличие(липса) на техническа инфраструктура на съответния терен

Електрическа и водопроводна мрежа са налични в терените в повечето общини. Частично е изградена електрическа и водопроводна мрежа в общините Белово, Брацигово и Ракитово.

Извод:

Необходимост от доизграждане на електрическа и водопроводна мрежа в три общини.

Налична канализация в терените има само в три общини: Панагюрище, Пазарджик и Пещера, частична канализация в терените има в три общини: във Велинград, Белово и Ракитово и за съжаление липсва канализация в терените в останалите пет общини.

Извод:

Необходимост от изграждане на канализационна мрежа в терените на всички общини. Необходимост от големи капиталовложения поради липса на канализация

Съобщителна мрежа е изградена в четири от общините: Панагюрище, Пазарджик, Пещера и Септември, а частична е във Велинград, Белово, Брацигово и Ракитово. В останалите три общини липсва такава.

Извод:

За доизграждане на съобщителна мрежа ще се изразходват значително по малко капиталовложения.

Транспортната инфраструктура е изградена само в четири общини (Велинград, Панагюрище, Пазарджик и Септември). Частично транспортната инфраструктура е изградена в три общини (Белово, Брацигово и Ракитово). Липсва транспортната инфраструктура в четири общини (Лесичово, Пещера, Стрелча и Батак).

Извод:

Доизграждането на транспортната инфраструктура следва да се извършва едновременно с каналиционната и съобщителната за намаляване на разходите.

Благоустройствени специфични инженерни съоръжения, представляващи помпени станции за битови отпадни води, подпорни стени и укрупване на реки, са необходими за част от строителните площадки в общини Белово, Панагюрище, Брацигово, Пазарджик, Ракитово и Септември.

Извод:

Необходимостта от специфични инженерни съоръжения в част от общините ще доведе до увеличаването на разходите за устройване на предложените терени. Но липсата на такива съоръжения ще пречи или ще прави предложените терени негодни за застрояване.

Озеленяването в съответните терени в почти всички общини липсва.

Извод:

Всичките единадесет общините следва да се заемат със създаване на озеленяване, чрез отреждане на терени или имоти за озеленяване в ромските квартали, както и създаване на улично озеленяване.

Социална инфраструктура отново съществува в малък брой общини (Велинград, Пещера и Септември), а частичната съществува в общини Белово и Ракитово.

Извод:

Част от общините следва да се заемат със изграждане на социална инфраструктура.

Устройствено планиране

Необходимост от изработване на подробен устройствен план (ПУП) са заявили осем общини (Велинград, Белово, Брацигово, Лесичово, Пазарджик, Пещера Ракитово и Септември)

Извод:

Годните терени за жилищното застрояване в осемте общини са без подробни устройствени планове. Изработването и процедурането на (ПУП) ще изисква повече време и ще отсрочи инвестиционните намерения в тези територии, което е слаба страна на подготовката за решаване на жилищните условия.

Необходимост от обществено обсъждане на задание за изработване на подробен устройствен план(ПУП), екологична оценка и оценка за съвместимост(ЕО и ОС) са заявили шест общини(Велинград, Белово, Панагюрище, Пазарджик, Ракитово и Септември).

Извод:

Обществено обсъждане на задание за изработване на подробен устройствен план(ПУП), екологична оценка и оценка за съвместимост ще изисква повече време и ще отсрочи инвестиционните намерения в тези територии, което е слаба страна на подготовката за решаване на жилищните условия.

Необходимост от изменение на влязъл в сила ПУП са посочили три общини: Велинград, Брацигово и Пещера.

Извод:

Изменението на влязъл в сила ПУП предстои като задача пред малък брой общини.

Няма община, която да предвижда изменение на Общ устройствен план(ОУП).

Извод:

Ако терените предвидени за решаване на жилищните условия не са заложиени в действащ Общ устройствен план ОУП или не съответстват на предвижданията на ОУП то ще се наложи и изменение на действащия ОУП

Налични терени, извън регулация, с компактно ромско население са посочили девет общини(Велинград, Белово, Брацигово, Лесичово, Панагюрище, Пазарджик, Пещера, Ракитово и Септември), като община Велинград, Белово, са посочили по три площадки.

Извод:

Голяма част от общините са допуснали незаконно застрояване в терени с непроменено предназначение с липса на инфраструктура с хаотично застрояване и лоша жилищна среда.

Индикативен бюджет, включващ всички разходи за изграждане на необходимия брой социални жилища по окрупнени показатели (лв.)

Индикативен бюджет за изграждане на социални жилища по окрупнени показатели са заявили общините Белово, Пазарджик, Ракитово и Септември, като общата сума е 398 683 000 лв.

Разходите за устройствено проектиране са в размер на 3 090 000 лв. и са посочени от общините Велинград, Белово, Ракитово и Септември;

Разходи за инвестиционно проектиране са 2 368 000лв. - посочени от общините Велинград, Белово, Пазарджик, Ракитово и Септември;

Разходи за изграждане на необходима техническа инфраструктура са заявили три общини Белово, Ракитово и Септември - общо 36 416 000 лв.

Разходи за изграждане на необходима социална инфраструктура са заявили четири общини Белово, Пазарджик, Ракитово и Септември - общо 7 606 000 лв.

Извод:

От високия размер на средствата заложи в индикативния бюджет на разходите за изграждане на необходимия брой социални жилища по окрупнени показатели 448 163 000 лв. означава, че сами общините небиха могли да осигурят финансирането.

Наличие на социални общински жилища - брой

Наличие на социални общински жилища са обявили общините Панагюрище – 3 бр., Пазарджик – 840 бр. и Пещера – 46 бр. Общо социални общински жилища са 891 бр.

Извод:

В мнозинството от общините липсата на социални общински жилища ще затрудни настаняването на нуждаещите се по време на реконструкцията и обновяването на жилищната среда.

Рехабилитация на социални общински жилища е необходима в общините Белово, Панагюрище, Пазарджик и Септември.

Извод:

Настанените в съществуващите социални общински жилища и сега не живеят в нормални жилищни условия.

Индикативен бюджет за рехабилитация на социални общински жилища община Пазарджик предвижда 8 400 000 лв. а община Септември предвижда 100 000 лв. – общо 8 500 000 лв.

Извод:

Разходите заложи за рехабилитация на социални общински жилища са по около 10 000лв. на жилище и вероятно не са по възможностите на настанените.

Основни цели, задачи и дейности по приоритет „Жилищни условия“

- **Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население** чрез оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура и разработване на общински програми за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население;
- **Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали** чрез идентифициране на подходящи терени, уреждане въпросите със собствеността на терените и отреждане на терените – общинска собственост, за жилищно строителство;
- **Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население;**
- **Актуализация и изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;**
- **Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура и изграждане на обекти от техническата инфраструктура;**
- **Изграждане и рехабилитация на социални жилища.**

4. Приоритет „Заетост“ и социално включване

По данни от поделенията на Регионална служба по заетостта – Пловдив в област Пазарджик, представляващи дирекции „Бюра по труда“, разположени в общинските центрове Пазарджик, Велинград, Панагюрище, Пещера и Септември безработните лица са 18 875 на брой, като от тях доброволно са се самоопределили като роми 2 155 души.

Безработните лица с намалена трудоспособност са 655 души, като от тях 26 са от ромски произход.

Регистрираните безработни с регистрация над 12 месеца, т.нар. продължително безработни са 6 980 души, като от тях от ромски произход са 1 278.

Табл.11. Данни за общ брой безработни и дялът на хората от ромски произход

Общини	Брой безработни към 31.11.2012	От тях лица от ромски произход	Безработните лица с намалена трудоспособност	От тях лицата от ромски произход	Продължително безработни	От тях лицата от ромски произход
Пазарджик	4422	383	212	6	1263	174
Лесичово	411	53	11	0	2689	249
Велинград	5728	417	117	1	692	123
Ракитово	1928	278	28	2	564	48

Панагюрище	1307	181	91	3	564	120
Стрелча	202	14	19	0	48	4
Пещера	1081	48	45	3	211	12
Батак	505	42	24	2	176	17
Брацигово	654	52	10	0	199	21
Септември	1966	662	54	9	793	421
Белово	671	25	44	0	171	19

Безработните жени в област Пазарджик са 10 808 души, а от тях от ромски произход са 1 237.

Табл.12. Данни за безработни жени и делът им от ромски произход

Общини	Регистрирани безработни жени	От тях лица от ромски произход
Пазарджик	2566	255
Лесичово	225	34
Велинград	3357	251
Ракитово	1182	185
Панагюрище	669	90
Стрелча	118	7
Пещера	593	11
Батак	278	21
Брацигово	357	16
Септември	1078	353
Белово	385	14

Регистрираните безработни лица до 29 годишна възраст на територията на областта са 4 238 души, като от тях лицата от ромски произход са 560.

Табл.13. Данни за безработни лица до 29 годишна възраст и делът им от ромски произход

Общини	Безработни лица до 29 г.	От тях лицата от ромски произход
Пазарджик	960	56
Лесичово	94	18
Велинград	1256	128
Ракитово	403	47
Панагюрище	322	60
Стрелча	33	2

Пещера	266	11
Батак	102	12
Брацигово	148	18
Септември	518	202
Белово	136	6

Безработните лица, включени в заетост по програми и проекти към 31.11.2012 г. са 3 932 души, като от ромски произход са 208.

Включените в НП "От социални помощи към осигуряване на заетост" са 1383 души, като от тях от ромски произход са 99.

В националната програма „Асистенти на хора с увреждания“ са включени 191 души, като от тях 9 са от ромски произход.

В програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ са включени 17 души, като от тях няма от ромски произход.

Табл.14. Данни за безработни лица, включени в заетост по програми и проекти и делът им от ромски произход

Общини	Брой включени в заетост по програми	От тях лицата от ромски произход	ОСПОЗ	От тях лицата от ромски произход	АХУ	От тях лицата от ромски произход	ЗОХТУ
Пазарджик	568	19	45	2	55	2	2
Лесичово	156	3	55	0	3	1	0
Велинград	1337	26	863	18	64	2	1
Ракитово	521	43	114	14	25	0	0
Панагюрище	220	44	56	12	12	0	3
Стрелча	100	6	27	3	0	0	0
Пещера	319	8	30	2	6	0	0
Батак	174	5	67	5	3	0	0
Брацигово	150	6	34	3	0	0	4
Септември	255	48	69	40	19	4	1
Белово	132	0	23	0	4	0	0

В схеми на по ОП „Развитие на човешките ресурси“ са включени 2 259 души, като от тях роми са 114. От реализираните общо пет схеми, единствено в схема „По близо до работа“ не са включени лица, доброволно самоопределили се като роми, като същата се реализира само на територията на общините Пазарджик и Пещера

Табл.15. Включени в заетост по схеми на ОП"РЧР" и делът им от ромски произход

Общини	Развитие	От тях роми	Отнов о на работа	От тях роми	Ново начало	От тях роми	По близо до работа	Подкреп а за заетост	От тях роми
	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо	общо
	1655	85	61	1	246	6	100	197	22
Пазарджик	242	14	22	1	68	0	85	33	0
Лесичово	97	2	1	0	0	0	0	0	0
Велинград	277	0	18	0	51	4	0	50	2
Ракитово	370	29	3	0	8	0	0	0	0
Панагюрище	129	32	3	0	18	0	0	0	0
Стрелча	69	2	1	0	2	1	0	0	0
Пещера	183	5	10	0	61	0	15	8	1
Батак	82	0	0	0	0	0	0	22	0
Брацигово	76	0	2	0	10	0	0	24	3
Септември	72	1	0	0	15	1	0	39	13
Белово	58	0	1	0	13	0	0	21	3

В регионална програми за заетост са включени 43 души, като от тях от ромски произход са 5. Същите се изпълняват в общините Пазарджик, Септември и Белово.

Табл.16. Данни за включени в заетост по регионални програми и делът им от ромски произход

Общини	Включени в заетост по регионална програма	От тях лицата от ромски произход
Пазарджик	16	0
Септември	15	5
Белово	12	0

Регистрираните безработни лица с висше образование са 1225 души, като от тях няма хора от ромски произход. Със средно образование са 6 638 души, като от тях от морски произход са 81, а с основно и по-ниско образование безработните лица в област Пазарджик са 10 565 души и от тях 2 077 са роми.

Табл.17. Данни за образование на регистрираните безработни и делът им от ромски произход

Общини	Внеше образование	Средно образование	От тях роми	Основно и по-ниско образование	От тях роми
Пазарджик	590	2120	19	1712	364
Лесичово	2	64	1	345	52
Велинград	187	1810	17	3874	400
Ракитово	30	663	5	1371	273
Панагюрище	94	625	9	588	172
Стрелча	15	107	0	80	14
Пещера	106	563	3	412	45
Батак	37	202	0	266	42
Брацигово	43	290	1	321	51
Септември	78	127	18	1300	643
Белово	43	67	8	296	21

Включените безработни лица в обучение по програми са 1 931 души, като дялът на ромите е 48. Дялът е минимален, поради изискването за завършена степен на образование, която при е различна за различните програми – наличие на основно или средно образование.

Табл.18. Включени безработни лица в обучение по програми и дялът им от ромски произход

Общини	Проект "Повишаване възможностите за заетост на безработни лица чрез качествено професионално обучение"	От тях от ромски произход	Схема „Развитие“	От тях от ромски произход	Схема „Отново на работа“	От тях от ромски произход
Пазарджик	204	17	287	14	21	1
Лесичово	0	0	108	2	1	0
Велинград	0	0	316	0	21	0
Ракитово	0	0	371	29	3	0
Панагюрище	12	0	130	34	3	0
Стрелча	0	0	74	7	1	0
Пещера	8	0	106	5	2	0
Батак	1	0	62	0	0	0

Брацигово	2	0	41	0	1	0
Септември	12	1	72	1	0	0
Белово	7	0	64	0	1	0

Социално включване

Табл.19. Данни за подпомагани пълнолетни лица по чл.9 от Правилника за прилагане на Закона за социалната помощ

Община	Подпомагани лица по чл.9 от ППЗСП 2011 г.	Подпомагани лица по чл.9 от ППЗСП 2012 г.
Батак	117	92
Белово	128	129
Брацигово	29	28
Велинград	2094	2005
Лесичово	183	138
Пазарджик	259	207
Панагюрище	567	484
Пещера	28	21
Ракитово	425	312
Септември	641	745
Стрелча	100	84

Броят на подпомаганите лица в област Пазарджик през 2012 г. е намалял с 326, в сравнение с броя на лицата, подпомагани през 2011 г. Най-голям е броя на подпомаганите пълнолетни лица по чл.9 от ППЗСП в Община Велинград / за 2011г. – 2094, за 2012г. – 2005. /, Септември / 2011г. – 641, за 2012г. – 745/, Панагюрище / за 2011г. – 567, за 2012г. – 484. /, Ракитово / за 2011г. – 425, за 2012г. – 312. /. Най-малък е броя на подпомаганите пълнолетни лица по чл.9 от ППЗСП в Община Пещера /2011г. – 28, за 2012г. – 21, Брацигово /2011г. – 29, за 2012г. – 28, Стрелча / 2011г. – 100, за 2012г. – 84/.

Като причина за това намаление може да отбележим прилагането на разпоредбите на чл. 12, ал. 5 и ал. 6 от ППЗСП и спирането или прекратяването на месечната социална помощ на лицата в трудоспособна възраст, поради неизпълнени от тяхна страна на условия, визирани в чл. 12, ал. 1 и ал. 2 от ППЗСП. Фактите са резултат от изпълнението на контролните функции от страна на дирекциите "Социално подпомагане" по повод ежемесечното извършване на проверки за установяване качеството и продължителността на положения общественно полезен труд от безработните в трудоспособна възраст лица, обект на месечно социално подпомагане.

Друга основателна причина за намаляване на броя на подпомаганите лица е и намаляване на лицата включени в програми за заетост и намаляване продължителността на програмите. Освен това се разкриват и работни места по проекти, одобрени по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Наблюдава се миграция на лица в трудоспособна възраст в райони с по-добро икономическо развитие.

Не на последно място са и измененията на Закона за социално подпомагане, отнасящи се до осигуряване правото на дирекции "Социално подпомагане" на безплатен достъп до Национална база данни "Население" и изискването по служебен път на необходимата им информация от автоматизираните информационни системи на ЕСГРАОН, териториалните структури на Националната агенция за приходите, Агенцията по вписванията, Агенцията по заетостта, Националния осигурителен институт и от други държавни и общински органи, в резултат на което са констатирани много случаи на лица, вписали неверни данни в молби-декларациите си за отпускане на помощ и те са лишени от подпомагане до възстановяване на неправомерно надвзетите средства за социално подпомагане, на основание чл. 14, ал. 5 от ЗСП.

Променените изисквания при избор на нов постоянен адрес, съгласно Закона за гражданската регистрация, налагащи представянето на нотариални актове и декларации за съгласие от собствениците.

Основни цели, задачи и дейности по приоритет „Заетост“ и социално включване:

Основните задачи и дейности, които следва общините и структурите на МТСП, АЗ и МОМН да извършат, с цел подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях са следните:

- ***Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми*** чрез организиране на обучителни курсове за безработни лица
- ***Осигуряване на заетост на ромите, търсещи работа чрез насърчаване на заетостта*** чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове
- ***Повишаване на предприемаческата култура на ромите*** чрез обучения и споделяне на добри практики със съдействието на сдруженията на бизнеса
- ***Намаляване на изоставянето на деца от ромската общност и предотвратяване на институциализацията*** чрез разкриване на центрове за майчино и детско здраве при закриването на домовете за медико-социални грижи за деца, мониторинг и контрол по приемна грижа и подобряване на социалните ресурси на уязвими семейства чрез програми и целеви дейности на общините.

5.Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация“

След подписване на Споразумение за партньорство между Европейската комисия и Министерството на вътрешните работи на Република България, от м. септември 2011 г. стартира изпълнението на проект HOME/2010/ISEC/FP/C2/4000001454 „Европейска полиция и човешки права“ по специфичната програма на Европейската комисия „Превенция и борба с престъпността“ (ISEC 2010). Проектът се осъществява в партньорство между Главна дирекция „Охранителна полиция“-МВР, Академия на МВР, Институт по психология на МВР, Комисията за защита от дискриминация, Български Хелзинкски Комитет, Центъра за изследване на демокрацията, Белгийската федерална полиция, Германска полиция /Криминална полиция на провинция Баден-Вюртемберг/ и Полската полиция /Варшавска градска полиция/.

Фокусът на проекта е насочен върху недискриминационното поведение, като очакваният резултат е създаване на обучителна мрежа и гъвкава методика за обучение на полицейски служители. Целта е на базата на периодични обзори на полицейската практика да се провеждат тематични обучения по права на човека, с възможност за актуализация и адаптиране на учебните модули. Методиката следва да предлага интерактивен и интердисциплинарен подход и ситуативно модулно обучение по казуси от полицейската практика.

Общата продължителност на проекта е 18 месеца и ще финализира през месец февруари 2013 г.

В съответствие с утвърдения план за изпълнение на проект HOME/2010/ISEC/FP/C2/4000001454 „Европейска полиция и човешки права“ по специфичната програма на Европейската комисия „Превенция и борба с престъпността“ (ISEC 2010), през м. май 2012 г. в ОДМВР се проведе – „Мониторинг на нагласите за спазване на човешките права в полицейската дейност; (проведоха се интервюта/анкети в ОДМВР)“ от проект „Европейска полиция и човешки права“ с 36 обучаеми. По проекта от ОДМВР – Пазарджик са обучени 10 обучители и 45 служители.

В изпълнение на Наредба № Из – 1011/04.07.2006 г. за професионалното обучение на служителите от Министерството на вътрешните работи, по специализирана подготовка се включат теми - по правата на човека и умения за работа с представители на ромските общности, идентифициране на проблеми на обществения ред и сигурност в местните ромски общности.

През м. февруари започна изпълнението на обучителна програма „Решаване на проблемите на местната сигурност в партньорство“. Програмата е с едногодишен срок, разработена е от Главна дирекция „Охранителна полиция“ и холандски експерти. Обучени са двама обучители и десет служители с ръководни функции.

През м. септември се сключиха 11 споразумения за обществен ред и сигурност между началниците на РУП и кметовете на общини, които имат за цел да повишават ефективността по опазване на обществения ред и сигурността на гражданите.

Основни цели, задачи и дейности по приоритет „Върховенство на закона и недискриминация“

С цел гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата е необходимо ОДМВР – Пазарджик да работи за подобряване ефективността на работата на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване стандартите по правата на човека и утвърждаване на толерантни междуетнически отношения.

Регионалният представител на КЗД, съвместно с общините и НПО в област Пазарджик е необходимо да проведат периодични независими проучвания в образованието, трудова заетост, здравеопазване и достъп до услугите, да съдейства за реализиране на провеждането на държавна политика за стажуване на млади роми в държавната администрация, активизиране на превантивната дейност за толерантност чрез системни обучения, съвместно с представители на регионалните центрове по образование и директорите на училища, организиране на открити приемни на Комисията за защита от дискриминация в общини с компактно ромско население и провеждане на национална кампания с медиите посветена на враждебната реч и словото на омразата.

Гарантиране правата на гражданите с акцент върху жените, децата и младежите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на прояви на нетолерантност и на етнически мотивиран език на омразата и радикализация чрез :

- *Ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение принадлежащи към различни етнически групи;*
- *Изграждане на отношения нетърпимост към проявите на дискриминация и етнически мотивиран „език на омразата“;*
- *Приоритет на мерките за превенция на етнически и религиозно мотивирана радикализация, особено в младежка възраст;*
- *Висок капацитет на правоприлагащите органи за ефективна борба с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност и социално положение;*
- *Увеличение на усилията при борба с трафика на хора и сексуална експлоатация чрез ефективно прилагане на международни документи и споразумения, по които Република България е страна;*
- *Повишаване на правната култура във връзка с режима на гражданската регистрация и придобиване, ползване и съхраняване на българските лични документи;*

- *Повишена ефективност на превенцията и борбата с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните граждани в местните общности.*

6.Приоритет „Култура и медии“

Читалища и други културни институции в област Пазарджик

В област Пазарджик функционират 87 народни читалища и една Регионална библиотека, разположена в областния център – гр.Пазарджик. Във всички има функциониращи библиотеки, като в голяма част от тях се извършва обмен на информация, компюторно оборудвани са и осъществяват действия по Програма „Глобални библиотеки“.

В гр.Пазарджик функционира Регионален експертно-консултантски и информационен център „Читалища“ , който подпомага националната политика към читалищата, основана на принципите на децентрализацията, съхраняване на местните традиции и активното гражданско участие. Осъществяват дейности за читалищата от цялата област, на чиято територия функционира, като също и ги подпомагат в сферата на опазването и популяризирането на нематериалното културно наследство и любителско творчество.

Дейности, свързани със съхраняване развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите се осъществяват в читалища на територията на общините Пазарджик, Ракитово, Пещера, Септември и Лесичово, които се изразяват основно честване на Международния ден на ромите, 8 април.

Художествени колективи на ромските общности от с.Боримечково, общ.Лесичов, гр.Пазарджик, гр.Ракитово и гр.Септември участват в национални прояви с песни и танци, характерни за етноса.

Всяка година, на 1 и 2 май, в гр.Септември се провежда Национален футболен ромски турнир, който е организиран съвместно с НПО сектор на територията на общината, Община Септември и ФК“Сантос” – Септември.

През м.декември 2012 г. Община Пещера съвместно с НЧ “Развитие 1883” е организирано провеждането на етнокултурен фестивал „Културата на бъдещето и бъдещето на културата“, със събития акцентирани върху ромската култура етнографска културна изложба, детски канравал на тема „Любим герой“ от литературното наследство на различните етноси, етно фолклорни концертни с песни и танци, обичаи, обряди и кулинарни традиции от бита на етносите.

Необходимо е всички общини от област Пазарджик да развият и разширят читалищната дейност, за да могат да съхраняват, развитият и популяризират ромската култура.

Общините, съвместно с културните институции на тяхната територия да разработят и реализират програми за културна и социална интеграция, които да залегнат в общинските планове за развитие и областния план за развитие, популяризиране и съхраняване на ромската култура чрез Националния културен календар и Националната система „Живи човешки съклровища - България

Табл.20.Данни за читалища в област Пазарджик

Име на читалище	Град/село	Община
Христо Смирненски-1904	ГРАД ВЕТРЕН	СЕПТЕМВРИ
Виделина-1862	ГРАД ПАЗАРДЖИК	ПАЗАРДЖИК
Тодор Траянов	ГРАД ПАЗАРДЖИК	ПАЗАРДЖИК
Просвета-1929	СЕЛО БОШУЛЯ	СЕПТЕМВРИ
Пробуда-1935г.	ГРАД СЕПТЕМВРИ	СЕПТЕМВРИ
Селска пробуда-1927	СЕЛО ВАРВАРА	СЕПТЕМВРИ
Възраждане-1926	СЕЛО КАРАБУНАР	СЕПТЕМВРИ
Александър Пипонков - Чапай-1938г.	СЕЛО ДЪБРАВИТЕ	БЕЛОВО
Христо Ботев-1931	СЕЛО ГАБРОВИЦА	БЕЛОВО
Отец Паисий-1910г.	ГРАД СЕПТЕМВРИ	СЕПТЕМВРИ
"Св.Св.Кирил и Методий-1919г."	СЕЛО ДОРКОВО	РАКИТОВО
Просвета-1928г.	СЕЛО ДОБРОВНИЦА	ПАЗАРДЖИК
Александър Стамболийски-1923	СЕЛО СЛАВОВИЦА	СЕПТЕМВРИ
Д-р Петър Берон-1928	СЕЛО ВИНОГРАДЕЦ	СЕПТЕМВРИ
4-ти май-1897 г.	ГРАД БАТАК	БАТАК
Отец Паисий-1927	СЕЛО ИВАЙЛО	ПАЗАРДЖИК
Култура-1910	СЕЛО ВЕТРЕН ДОЛ	СЕПТЕМВРИ
Н.И.Вапцаров-1897г.	ГРАД ПАЗАРДЖИК	ПАЗАРДЖИК
Св.Св.Кирил и Методий-1927	ГРАД БЕЛОВО	БЕЛОВО
Благой Захариев-1932г.	ГРАД БЕЛОВО	БЕЛОВО
Серафим Янакнев Червенко-1933г.	СЕЛО СИМЕОНОВЕЦ	СЕПТЕМВРИ
Васил Петлешков-1874	ГРАД БРАЦИГОВО	БРАЦИГОВО
Теофил Бейков-1907	СЕЛО КАЛУГЕРОВО	ЛЕСИЧОВО
Отец Паисий-1890г.	СЕЛО ЛЕСИЧОВО	ЛЕСИЧОВО
Христо Ботев-1927г.-с. Щърково	СЕЛО ЩЪРКОВО	ЛЕСИЧОВО
Пробуда-1914г.	СЕЛО ДИНКАТА	ЛЕСИЧОВО
"Васил Левски-1904"	ГРАД ВЕЛИНГРАД	ВЕЛИНГРАД
Просвета-1929-с.Мало Конаре	СЕЛО МАЛО КОНАРЕ	ПАЗАРДЖИК
Просвета-1947	ГРАД СЪРНИЦА	ВЕЛИНГРАД
Георги Бенковски1900г.	СЕЛО ЦЕРОВО	ЛЕСИЧОВО
Просвета-1958	СЕЛО АКАНДЖИЕВО	БЕЛОВО
Тодор Каблешков-1874	СЕЛО ГОЛЯМО БЕЛОВО	БЕЛОВО
Образцово народно читалище Св.Св.Кирил и Методий-1905	ГРАД ВЕЛИНГРАД	ВЕЛИНГРАД
Виделина-1946г.	СЕЛО ГРАШЕВО	ВЕЛИНГРАД
Република-1950	СЕЛО МОКРИЩЕ	ПАЗАРДЖИК
Свети Свети Кирил и Методий-1933	СЕЛО БРАГАНИЦА	ПАЗАРДЖИК
Св. Св. Кирил и Методий-1910	СЕЛО МЕНЕНКЪОВО	БЕЛОВО
Напредък-1908 г.	СЕЛО СЕМЧИНОВО	СЕПТЕМВРИ
Просвета-1928 с. Момина клисура	СЕЛО МОМИНА КЛИСУРА	БЕЛОВО
Св.Св.Кирил и Методий-1929 год.	СЕЛО ИСПЕРИХОВО	БРАЦИГОВО
Христо Ботев-1928	СЕЛО КОВАЧЕВО	СЕПТЕМВРИ
Селска просвета-1929	СЕЛО ЛЮЗЕН	СЕПТЕМВРИ
23-ти Април 1876 г.-1909	СЕЛО РАВНОГОР	БРАЦИГОВО
Изгрев-1959г.	СЕЛО КРЪСТАВА	ВЕЛИНГРАД
Просвета-1922г.	СЕЛО ЦРЪНЧА	ПАЗАРДЖИК
Отец Паисий-1930	СЕЛО ВЕЛИЧКОВО	ПАЗАРДЖИК

Методий Драгинов-1936г.	СЕЛО ДРАГИНОВО	ВЕЛИНГРАД
Виделина-1865	ГРАД ПАНАГЮРИЩЕ	ПАНАГЮРИЩЕ
Отец Паисий-1928г.	СЕЛО ЦАР АСЕН	ПАЗАРДЖИК
Отец Паисий-1926	СЕЛО ЗЛОКУЧЕНЕ	СЕПТЕМВРИ
Пробуда-1929	СЕЛО ПИЩИГОВО	ПАЗАРДЖИК
"Иван Ангелов Грозданов-1927г."	СЕЛО АЛЕКО КОНСТАНТИНОВО	ПАЗАРДЖИК
Пробуда-1872	СЕЛО БАНЯ	ПАНАГЮРИЩЕ
"Васил Левски-1925"	СЕЛО ЕЛШИЦА	ПАНАГЮРИЩЕ
Искра-1872	СЕЛО ПОПИНЦИ	ПАНАГЮРИЩЕ
Ванчо Пашов-1884	СЕЛО ПОИБРЕНЕ	ПАНАГЮРИЩЕ
"Никола Йонков Вапцаров-1927"	СЕЛО БЪТА	ПАНАГЮРИЩЕ
Св.Св.Кирил и Методий-1912	СЕЛО ОБОРИЩЕ	ПАНАГЮРИЩЕ
Светлина	СЕЛО СВЕТА ПЕТКА	ВЕЛИНГРАД
Христо Ботев-1928-с.Черногорово	СЕЛО ЧЕРНОГОРОВО	ПАЗАРДЖИК
Зора-1932г.	СЕЛО ОВЧЕПОЛЦИ	
Св.Св.Кирил и Методий-1938	СЕЛО ЛЯХОВО	
Просвета-1931	СЕЛО КРАЛИ МАРКО	
Просвета-1947	СЕЛО МИРЯНЦИ	
Отец Паисий-1933	СЕЛО ХАДЖИЕВО	
Звезда-1927	СЕЛО ЗВЪНИЧЕВО	
Пробуда-1928	СЕЛО ОГНЯНОВО	
Отец Паисий-1930-с.Росен	СЕЛО РОСЕН	
Хаджи Найден Йованович-1935	СЕЛО ЮНАЦИТЕ	
Съзнание-1927	СЕЛО СИНИТОВО	
Епископ Дионисий-1925	СЕЛО ДРАГОР	ПАЗАРДЖИК
Пробуда-1926	СЕЛО САРАЯ	ПАЗАРДЖИК
Просвета-1919	ГРАД КОСТАНДОВО	РАКИТОВО
Зора-1928	СЕЛО ДЮЛЕВО	СТРЕЛЧА
Фар-1937	СЕЛО СВОБОДА	СТРЕЛЧА
Отец Паисий-1936г.	СЕЛО БЛАТНИЦА	СТРЕЛЧА
Георги Михайлов - Силата 1908 Г	СЕЛО СМИЛЕЦ	СТРЕЛЧА
Просвещение-1871	ГРАД СТРЕЛЧА	СТРЕЛЧА
Съгласие-1902 г.	СЕЛО КОЗАРСКО	БРАЦИГОВО
Отец Паисий-1893	ГРАД ВЕЛИНГРАД	ВЕЛИНГРАД
Христо Смирненски	СЕЛО ЖРЕБИЧКО	БРАЦИГОВО
Христо Смирненски-1946	СЕЛО НОВА МАХАЛА	БАТАК
Пробуда-1951 г.	СЕЛО ПАШОВИ	ВЕЛИНГРАД
Христо Ботев-1927г.	СЕЛО ЛЕВСКИ	ПАНАГЮРИЩЕ
Будители-2004	ГРАД СЕПТЕМВРИ	СЕПТЕМВРИ
Свети Боян Княз Български-2006	ГРАД ПАНАГЮРИЩЕ	ПАНАГЮРИЩЕ
Народно читалище Васил Левски - гр. Септември	ГРАД СЕПТЕМВРИ	СЕПТЕМВРИ

Неправителствени организации с дейности с фокус върху ромите

Юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейности с фокус върху ромите на територията на област Пазарджик, са повече от 20 на брой, сред които са :

- Сдружение „Бъдеще“ – гр.Пазарджик
- Фондация за мултиетническо сътрудничество „Напредък“ – гр.Пазарджик

- Фондация "Фонд за превенция на престъпността - Инициативи и гражданска активност" - гр.Пазарджик
- Консорциум „Алианс за социално развитие“ – гр.Пазарджик
- Регионален фонд „ИГА“ - Пазарджик
- Ромска фондация за регионално развитие „Бъдеще“ – гр.Ракитово
- Фондация „Септември – Рома“ – гр.Септември
- СНЦ "Бизнес център" – гр.Пещера
- Сдружение „Слънце за всеки“ – гр.Пещера
- Сдружение „Нови хоризонти“ – гр.Панагюрище
- Център за междуетнически диалог и толерантност "Амалипе" – гр.Велико Търново
- ЮЛНЦ „Надежда и домове за децата“ – клон България – гр.София

Всички гореспоменати организации осъществяват дейности по различни проекти с насоченост върху ромите, като в голямата си част проектите, изпълнявани от тях са по ОП"РЧР". Към н.м обаче няма НПО, която да е съсредоточила усилията си главно в приоритет „Култура и медии“. От тук следва и препоръката да залегне като дейност на организация с нестопанска цел, съвместно с общините на територията на областта, извършване на дейности, целящи съхраняване, развитие и популяризиране на ромската култура и създаване на равен достъп на ромската общност до обществения и културен живот на различни нива.

Относно медийното отразяване на различни прояви, свързани със специфичната етнокултура на ромите, е необходимо РЕКИЦ „Читалища“ да извършва периодичен мониторинг и да публикува изяви и добри практики в сферата на културата със съдействието на Областна администрация – Пазарджик.

Основни цели, задачи и дейности по приоритет „Култура и медии“

Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения и културен живот, промяна на негативния образ чрез равнопоставено представяне на ромската общност, традиционна култура и творчество в регионалните медии и пред обществото чрез:

- Съхранение и популяризиране на традиционната култура и любителското на ромите;
- Стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот;
- Изграждане на система за мониторинг на равнопоставеното представяне на ромските общности в регионалните печатни и електронни медии;
- Подкрепа за творческото развитие на даровити деца и младежи от ромските общности.

VII. Институционална рамка и структури

Централно координационно звено (ЦКЗ) е секретариата на Националния съвет по етнически и интеграционни въпроси (НССЕИВ) и координира цялостния процес по областното планиране на национално ниво и мониторира изпълнението на областните стратегии и общинските планове.

Настоящата Стратегия е функция на анализа на потребностите на конкретните общини на територията на областта и същевременно, там където е необходимо отчита, координира и обединява усилията на повече от една община за решаване на общи проблеми.

Основен подход следва да бъде интегрирания и териториален подход.

За да се улесни изпълнението на вече приетата Стратегия се залагат конкретни отговорности за организация и координация на конкретните мерки и дейности, които се осъществяват от всички участници в процеса на планиране.

Структурата за координация на областно ниво е главното действащо звено за съгласуване на дейностите между общините и включените заинтересовани страни за оперативното изпълнение на Стратегията.

Със Заповед на Областния управител се създава Областен оперативен екип (ООЕ), който включва основните участници в разработването на Стратегия за интегриране на ромите в област – Пазарджик 2012 – 2020 г. и е в координация с Общинските оперативни екипи /ОБОЕ/ за изготвяне на Планове за действие на общините за изпълнение на интеграционните политики 2012 – 2014 г.

По предложение на ООЕ могат да се създават целеви екипи/комисии/временни работни групи, които при необходимост да изпълняват конкретни задачи по изпълнение на областната стратегия. ООЕ съгласува своята дейност с Областния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

Тъй като общините отговарят за цялостното изпълнение на Общинските планове на действие на собствената си територия, всяка община следва да обособи подобни структури за координация на общинско ниво, съобразно с местните нужди.

Областната стратегия и Общинските планове за действие са отворени системи, те следват динамиката на промяната в развитието на различните показатели, които определят възникването на нови потребности.

За оперативното изпълнение на дейностите, залегнали в общинските планове, със Заповед на Областния управител на област Пазарджик ще се определи Звено за мониторинг и оценка, с определени участници, чиито дейности следва да са насочени към мониторинг и оценка на областното планиране, по съответните приоритетни направления.

VIII. Заключение

В резултат на изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик се очаква следният ефект и въздействие:

- *Засилване на политиките на социално включване в област Пазарджик;*
- *Синхронизиране на визията за развитието на етноинтеграционните процеси на всички нива – общинско, областно и национално;*
- *Съответствие на областната стратегия на националните и европейските приоритети в сферата на интегрирането на маргинализираните етнически групи;*
- *Осигуряване на актуална информация и детайлизирана картина на проблемите и потребностите от интегриране на маргинализираните етнически групи;*
- *Съпоставимост на разработената областна стратегия и общински планове за действие в резултат от прилагането.*

Осигуряването на активното участие на ромите на територията на област Пазарджик е от ключово значение. Ромите участват не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Проектът на настоящата Стратегия се утвърждава от Областния управител на област Пазарджик и е израз на интеграционната политика за стратегическото развитие.

Стратегията е обсъдена и приета от членовете на Областния оперативен екип и общинските оперативни екипи на 28 декември 2012 г.

Приложения към настоящата Стратегия са Общинските планове за действие и изпълнение на Стратегията на област Пазарджик за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.), като към н.м представените в Областна администрация – Пазарджик са:

1. *План за действие на Община Белово (2012 – 2020 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.);*
2. *План за действие на Община Пазарджик – 2014 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.);*
3. *План за действие на Община Панагюрище (2012 – 2014 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.);*
4. *План за действие на Община Пещера (2012 – 2014 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.);*
5. *План за действие на Община Ракитово (2012 – 2014 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.);*

6. *План за действие на Община Септември (2012 – 2014 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.);*
7. *План за действие на Община Стрелча (2012 – 2014 г.) за изпълнение на Стратегията за интегриране на ромите в област Пазарджик (2012 – 2020 г.).*